

Notatka z webinarium OWRU – 29 IX 2021

Kolejne webinarium **Ośrodka Współpracy Rad Uczelni** zostało zorganizowane w dniu 29 września 2021, u progu nowego roku akademickiego. W wypracowanej formule *on-line* via łącza *Webex* oraz telefonicznie udział w spotkaniu wzięło ok. 150 uczestników reprezentujących ogółem 78 uczelni publicznych, w tym 13 wyższych szkół zawodowych. Obecni byli przewodniczący jak i członkowie rad uczelni, a także 12 rektorów. Temat webinarium: zasady ewaluacji uczelni oraz pracy badawczej i twórczej – czy jesteśmy na właściwej ścieżce w świetle międzynarodowych kryteriów oraz potrzeb polskiej gospodarki?

1. Pan **Krzysztof Pietraszkiewicz**, Prezes Zarządu Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego oraz Przewodniczący Rady Uczelni Politechniki Warszawskiej, powitał serdecznie uczestników spotkania w imieniu Ośrodka Współpracy Rad Uczelni. Nadmieniał, że bezpośrednio przed webinarium odbyło się posiedzenie Rady Programowej Ośrodka. Przekazał gratulacje Panu Profesorowi Błażejowi Skoczeniowi w związku z jego dotychczasowymi wystąpieniami publicznymi w kwestii kryteriów ocen uczelni. Zwłaszcza nowi członkowie rad będą zainteresowani tym zagadnieniem. Pan Waldemar Siwiński również będzie nas wspierał przy podejmowaniu problematyki ewaluacji uczelni, zwłaszcza w zakresie formułowania i rozliczania ich strategii, ażeby nasze uczelnie były prezentowane jak najlepiej.
2. Pani **Renata Olbrysz**, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki w Ministerstwie Edukacji i Nauki, przeprosiła za nieobecność Pana Ministra Profesora Włodzimierza Bernackiego, który o godzinie 14.00 ma inne ważne spotkanie, więc nie może wziąć udziału w webinarium. Pani Dyrektor zadeklarowała przy tym, że będzie odpowiadać na wszelkie pytania.
3. Pan Profesor dr hab. **Błażej Skoczeń** przedstawił przygotowaną prezentację, dostępną pod: http://pfag.pl/wp-content/uploads/2021/09/Prezentacja_KEN_2021_BS.pdf. Podkreślił, że Komisja Ewaluacji Nauki współpracuje ściśle z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Współpraca układa się dobrze również z innymi organizacjami oraz organami administracji, a także ze środowiskiem naukowym w Polsce. Obecnie dwa podręczniki dotyczące działalności Komisji Ewaluacji Nauki są dostępne na stronie internetowej MEiN; a wkrótce pojawi się tam jeszcze jeden nowy podręcznik. Należy zwrócić uwagę na ewolucję systemu ewaluacji – oceny jednostek. Obecnie już rozpoczęły się konsultacje oraz dyskusje w naszym kraju na temat możliwych dalszych zmian. Postuluje się m.in. wyodrębnienie i nadanie większego znaczenia kryterium współpracy z przemysłem i gospodarką. Spośród przykładów zagranicznych zwraca uwagę brytyjska inicjatywa wprowadzenia kryterium ochrony równowagi środowiskowej – to może być również tematem do dyskusji w naszym kraju. Pan Profesor udzielił odpowiedzi na pytanie o przesłanie do rad uczelni nt. wpływu kryteriów oceny na strategię uczelni, która powinna obejmować założenia dla głównych dyscyplin, które będą reprezentowały daną uczelnię w procesie ewaluacji i kategoryzacji. Niektóre uczelnie już rozpoczęły ten proces, co jest dobrym sygnałem. Za kilka lat bowiem może być za późno.
4. Pani Renata Olbrysz podziękowała Panu Profesorowi za wystąpienie, podkreślając że temat precyzyjnie i bardzo dobrze omówił.

5. Pan Krzysztof Pietraszkiewicz, dziękując za wystąpienie, zaprosił równocześnie Pana Profesora do udziału w kolejnych spotkaniach Ośrodka Współpracy Rad Uczelni, gdyż tematyka ewaluacji w szkolnictwie wyższym jest dla wszystkich nas bardzo ważna.
6. Pan **Waldemar Siwiński**, Prezes Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” oraz Wiceprezydent IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, w przygotowanej prezentacji: http://pflag.pl/wp-content/uploads/2021/10/Siwiński_Webinarium_OWRU_29_09_2021.pdf zadeklarował, że zajmujemy się spojrzeniem na uczelnie z innej perspektywy. Rankingi są jednym z narzędzi; kiedyś robione dla kandydatów na studia, a potem w szerszym zakresie. Sugestia dla rad uczelni: należy przekonywać władze uczelni, że nie warto się bać porównywania poprzez firmę zewnętrzną. Postrzeżenie zewnętrzne nie powinno sprowadzać się do komunikatów „*my nie istniejemy dla rankingów*”. Rankingi są narzędziem komunikowania nie tylko na rzecz promocji, ale często też decydują o zakresie finansowania danej uczelni. Awans do *TOP 10%* oznacza dla każdego odbiorcy, iż „nasza uczelnia lokuje się wysoko”. Wskaźniki reputacyjne są bardzo ważne; musimy mieć świadomość, że nie jesteśmy tylko od wyższych celów. Porównujemy się w rankingach – *Visibility Project* uczelni. Ocena ekspercka, trzeba też wiedzieć, zawiera wiele pułapek. Kilka światowych rankingów już upadło przez nią. Sposób komunikowania na zewnątrz jest zawsze bardzo ważny. Trzeba również inwestować w ludzi zajmujących się raportowaniem danych do baz rankingowych.
7. Pan Profesor Maciej Duszczyk, członek rady Uniwersytetu Gdańskiego, b. prorektor UW, zauważył, iż widzimy od paru lat odwrót od kierunku umiędzynarodowienia polskich uczelni, np. w sferze polityki Ministerstwa zachęcającego do publikowania przede wszystkim w czasopismach polskich.
8. Pan Profesor Błażej Skoczeń podjął ten temat wskazując, że przekierowanie publikacji z lokalnych czasopism do globalnych, powoduje zawsze kłopoty tych lokalnych. Jeśli chcemy podtrzymać lokalne czasopisma o dobrej lokalnej renomie i tradycji – odpowiednie programy wsparcia są potrzebne. Część polskich czasopism, np. Polskiej Akademii Nauk mają wysokie współczynniki wpływu, warto je wykorzystywać i wspierać ich rozwój. Jednakże widoczność polskiej nauki nie może maleć za granicą – to jest nasza wizytówka w świecie. Pan Waldemar Siwiński zadeklarował, iż podziela ten pogląd. Pan Profesor Jerzy Lis z kolei potwierdził, że rankingi są ważne, są elementem promocji oraz oceny w różnych systemach. Każda uczelnia ma instrumenty aktywnej polityki promowania; powinniśmy wspierać się nawzajem, a tutaj jest także rola dla rad uczelni. Każdy z rektorów może to potwierdzić.
9. Pan Krzysztof Pietraszkiewicz podsumowując webinarium bardzo podziękował prelegentom oraz uczestnikom dyskusji. W najbliższym czasie roześlemy proponowane tematy kolejnych webinarium Ośrodka Współpracy Rad Uczelni, które w dniu dzisiejszym zostały omówione i zaaprobowane przez Radę Programową Ośrodka. Jednocześnie zaanonsował, że w dniach 16-17 lutego 2022 zaplanowaliśmy zorganizowanie 4. Forum Akademicko-Gospodarczego, w czasie którego omówimy dwa tematy: *Modernizacja gospodarki – wykorzystanie szans dla Polski*, a także „*Zielony ład*” i *zmiany w gospodarce na rzecz ograniczenia emisji CO₂*. Postęp przygotowań do 4. Forum będzie również przedmiotem bieżących informacji dla wszystkich zainteresowanych członków rad oraz władz uczelni.